

**European Legal
Interpreters and
Translators Association**

EVROPSKÁ ASOCIACE OBHÁJCŮ

Od svého založení v roce 1997 je ECBA renomovaným nezávislým sdružením obhájců ze všech zemí Rady Evropy. Cílem ECBA je prosazování základních práv osob vyšetřovaných, obviněných, obžalovaných a odsouzených, a to nejen na teoretické úrovni, ale také v každodenní praxi trestních řízení napříč Evropou.

ECBA se skládá z obhájců z více než 35 evropských zemí včetně 26 členských států EU. Členství je otevřené všem právníkům, působícím jak v praxi, tak v akademické sféře, kteří výše zmíněné cíle podporují.

Asociace pořádá dvakrát ročně, na jaře a na podzim, konference, v jejichž rámci se její členové setkávají s nečleny a společně diskutují o nejnovějším vývoji v oblasti evropského trestního práva. ECBA slouží také jako platforma, díky níž se mohou právníci ze všech členských zemí potkávat a sdílet své zkušenosti a poznatky. Internetové stránky asociace zpřístupňují relevantní informace, zákony, smlouvy a přípravné dokumenty. Ve členské sekci webových stránek mohou právníci jednoduše položit dotaz, najít kolegy v určitém členském státě, zapojit se do výborů připravujících podklady pro řadu evropských projektů apod. ECBA se v současné době účastní několika projektů v oblasti trestního práva financovaných Evropskou unií a je rovněž členem Justičního fóra EU.

VADEMECUM

(Zásady pro efektivnější komunikaci s právními tlumočníky a překladateli)

Společný projekt sdružení EULITA (Evropské asociace právních tlumočnicků a překladatelů) a ECBA, představený v rámci Jarní konference ECBA v belgických Antverpách v dubnu 2010.

Vademecum určené

soudcům, státním zástupcům, advokátům a právním tlumočnickům

Následující body jsou založené na zkušenostech z praxe. V žádném případě se nejedná o úplný seznam, jde o první pokus zlepšit spolupráci mezi soudci, státními zástupci, advokáty a právními tlumočníky. Připomínky a další návrhy jsou vítány.

1) Výběr tlumočnicka

Aby byly zaručeny vynikající jazykové znalosti a náležitě přetlumočení splňující odborné i etické zásady, je třeba vybírat zásadně z řad právních tlumočnicků (úřední nebo soudní tlumočníci).

V případě, kdy soud nedisponuje zapsaným právním tlumočnickem pro daný jazyk, je vhodné, aby soudce či státní zástupce ověřil kvalifikaci a schopnosti přibraného tlumočnicka ještě před soudním jednáním, a to formou krátkého pohovoru, během něhož by se ujistil o jeho znalostech a schopnostech v jazyku řízení.

2) Informace k tlumočení

V případě, že se jedná o složité, dlouhé či jinak náročné řízení nebo řízení s velkým množstvím relevantních dokumentů, se doporučuje, aby měl tlumočnick možnost před řízením nebo několik dnů před jednáním do spisu nahlédnout, a mohl si tak připravit terminologii specifickou pro daný případ (např. lékařskou, technickou či ekonomickou).

3) Místo v soudní síni

Právní tlumočnick by měl mít za všech okolností v soudní síni určené místo, odkud slyší a vidí všechny strany řízení. Tím jim dává najevo, že se jednání zúčastňuje jako nestranný subjekt. To platí rovněž pro situaci, kdy tlumočí formou šušotáže, tedy simultánně šeptem.

Dobré vizuální a akustické podmínky by tlumočnickům měly být zajištěny po celou dobu tlumočení. Stejně tak by měli mít možnost zaznamenávat si notaci na pevné podložce (např. na stole).

4) Krátké představení subjektů řízení

Protože soudní řízení probíhají v každé zemi odlišně (a průměrný občan soudní řád nezná), je vhodné před zahájením řízení krátce představit zúčastněné osoby (soudce, státního zástupce, soudního úředníka, tlumočnicka, právníků aj.), což zmírní rozrušení obžalovaného cizince a přispěje k hladšímu průběhu řízení.

Při této příležitosti by se mělo obzvláště zdůraznit, že tlumočnick je ve věci neustranný a jeho úkolem je tlumočit do příslušného jazyka všechny otázky a výpovědi svědomitě a v plném rozsahu.

5) Psané texty předložené během jednání

Pokud jsou během jednání předloženy a předčítány psané texty (obžaloba, dokumenty, smlouvy, korespondence, spisy apod.), měly by být zároveň poskytnuty (v originálu či kopii) právnímu tlumočnickovi k přetlumočení z listu.

6) Tlumočení jednání pro cizince

Aby byl cizinec schopen sledovat jednání (například během výslechu svědků), musí se právnímu tlumočnickovi umožnit – například tím, že se posadí vedle příslušné strany – šeptem cizinci simultánně přetlumočit svědecké výpovědi, stanoviska a vyjádření soudu (státního zástupce, právníků).

Aby se tlumočnickovi tento náročný způsob tlumočení usnadnil a soudní jednání nebylo šušotáží narušováno, doporučuje se používat tzv. šepták, bezdrátovou soupravu mikrofonu a sluchátek.

7) Přerušování tlumočení

Správné a úplné přetlumočení výpovědi na základě notace vyžaduje maximální soustředěnost. Jakékoliv zásahy do tlumočení ze strany právníků, soudců, stran aj. narušují logickou strukturu tlumočení, a měly by proto následovat výlučně až po tlumočnickém úkonu.

8) Pauzy

Protože tlumočení vyžaduje vysokou míru soustředění, měl by soud předem stanovit krátké pauzy zhruba po každé hodině jednání.

9) Nepřenesení povinnosti soudu na právního tlumočnicka

Ačkoliv právní tlumočníci vědí, že na začátku jednání budou strany vyzvány k prokázání totožnosti, že svědkům bude připomenuta povinnost vypovídat pravdivě a že odsouzení budou informováni o dostupných opravných prostředcích, přednést tyto formalities náleží soudci, který má tlumočnickovi uložit pouze to, aby tyto informace obžalovanému/odsouzenému přetlumočil.

10) Kulturní kompetence právních tlumočnicků

Pokud by v průběhu jednání chtěl soudce či státní zástupce od právního tlumočnicka získat informace o specifických zvycích určité etnické skupiny (například zda přikývnutí znamená „ano“, či „ne“) nebo v případě, že tlumočnick usoudí, že je soudce a státního zástupce nezbytné o takovém specifickém rysu informovat, aby chování cizince během řízení správně rozuměli, mělo by k tomuto vysvětlení dojít mimo jednání, například během krátké pauzy, o níž právní tlumočnick požádá.
